

Kohēzijas politikas ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda investīciju vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
1.	Liels grozījumu skaits nacionāla līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos	<p>Lai reaģētu uz izmaiņām nozares politikā un atbilstoši nodrošinātu grozījumus plānošanas dokumentos, jaunu kontroles pasākumu ieviešana nav nepieciešama un vidēji augstais risks 2018. gadā pastiprināti tiek uzraudzīts ar jau ieviestajiem vai procesā esošiem pasākumiem:</p> <p>1) ES fondu vadošā iestāde (turpmāk – vadošā iestāde) rūpīgi izvērtē katru priekšlikumu grozījumu veikšanai, kā arī nepieciešamības gadījumā konsultējas ar Eiropas Komisiju (turpmāk – EK) pārstāvjiem par potenciālajiem grozījumiem plānošanas dokumentos.</p>	2018. gada 31. decembris	<p style="text-align: center;">Statuss: Procesā</p> <p style="text-align: center;">Ieviesto pasākumu īstenošanā paveiktais:</p> <p>1) Lai mazinātu riskus EK maksājumu apturēšanai Latvijai un lai uzlabotu iespēju konkrētā prioritātē nezaudēt noteikto 6% rezerves finansējumu, MK 2018. gada 25. septembra sēdē ir atbalstīti¹ un attiecīgi FM 2018. gada 28. septembrī oficiāli ir iesniegusi apstiprināšanai Eiropas Komisijai ceturto grozījumus darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība" iesniegšanai EK apstiprināšanai. Grozījumi paredz snieguma ietvara finanšu mērķa 2018.gadam samazināšanu 4. prioritārā virziena "Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs" ERAF un 5. prioritārā virziena "Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte" Kohēzijas fonda investīcijām.</p> <p>2) FM turpina regulāri sadarboties ar nozaru ministrijām, lai risinātu konstatētos aktuālos problēmu jautājumus.</p>

¹ Informācija pieejama MK tīmekļa vietnē, sadaļā Tiesību aktu projekti → (TA-1935) Rīkojuma projekts "Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība"": <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40463431&mode=mk&date=2018-09-25>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		2) Kopā ar nozaru ministrijām vienmēr tiek analizēti alternatīvi risinājumi, kas neietver nepieciešamību veikt grozījumus nacionālā līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos.		
2.	Finanšu rādītāju nesasniegšana	1) Maksājumu un rādītāju mērķu apstiprināšana MK, kā arī regulāru ziņojumu gatavošana par investīciju ieviešanas progresu;	2018. gada 31. decembris	<p style="text-align: center;">Statuss: Procesā</p> <p>➤ 2018. gadā īpaša vērība tiek veltīta atbalstam 2014. - 2020. gadu plānošanas perioda ES fondu projektu īstenotājiem un projektu ieviešanas plānu kvalitātes uzlabošanai, kā arī finanšu disciplīnas stiprināšanai ar mērķi mazināt riskus un investīcijas īstenot atbilstoši Latvijas interesēm. Būtiska ir snieguma ietvara mērķu un maksājumu mērķu izpilde, vienlaicīgi nodrošinot normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstošu rezultātu sasniegšanas un finanšu izlietojuma kontroli. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – CFLA) kopā ar vadošo iestādi (turpmāk – VI) un Atbildīgajām iestādēm aktīvi sadarbojas un meklē efektīvākus risinājumus maksājumu plūsmas intensificēšanai.</p> <p>➤ CFLA sadarbībā ar VI katru mēnesi rūpīgi seko līdzi maksājumu prognožu izpildēm² (t.sk. papildinot to ar finanšu disciplīnas pasākumiem no 2018. gada 1. septembra), lūdzot finansējuma saņēmējiem sniegt skaidrojumu par novirzēm no plānotās maksājumu plūsmas. Dati par neizpildēm, kā arī aktuālā informācija par ES fondu ieviešanas progresu, sniedzot novērtējumu par riskiem un priekšlikumus rīcībai ar mērķi Latvijā pilnvērtīgi izmantot ES atbalsta finansējuma sniegtās investīciju iespējas, tiek iekļauta regulārajiem ikmēneša un pusgada ziņojumos MK³.</p>

² Detalizēta analīze ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē, sadaļā - ES fondi 2014 - 2020 → Ieviešana → Ieviešanas plāni → 2018. gads: <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

³ Ziņojumi ir pieejami ES fondu tīmekļa vietnē, sadaļā - Materiāli un ziņojumi → Ziņojumi Ministru kabinetam: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vadošā iestāde un CFLA pēc iespējas plašāk un dažādos forumos, kā arī individuāli, informē projektu īstenotājus un interesentus par nepieciešamiem uzlabojumiem projektu gaitas plānošanā un pārvaldībā, ievērtējot riskus. Piemēram, novērtējams, ka pēc pašvaldību iniciatīvas 2018. gada 28. augustā Latvijas Pašvaldību savienības Finanšu un ekonomikas komitejas sēdē vadošā iestāde un CFLA informēja pašvaldību auditoriju par šiem aktuālajiem jautājumiem. Tas ir labās prakses piemērs, kā savstarpējā sadarbībā un, ievērojot principu “<i>konsultē vispirms</i>”, rodas labāka iespēja sasniegt sekmīgākus rezultātus. ➤ Aktīvā projektu iepirkumu procesā CFLA saņem informāciju par izmaksu pieaugumu, kas kavē vai aptur projektu īstenošanu. Tādēļ aktuāls ir jautājums par situāciju būvniecības sektorā, t.sk. atbilstoši specifikai energoefektivitātes jomā, attiecībā uz būvniecības izmaksām, sektora kapacitāti un ietekmi uz investīciju ieviešanu. Attiecībā uz šo, Ekonomikas ministrija (turpmāk – EM) ir veikusi pētījumu⁴, kura rezultāti ir publiski pieejami EM tīmekļa vietnē⁵. ➤ VI sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm ik mēnesi pastiprināti uzrauga lielos projektus (četrus lielo projektu ietvaros ir plānots 473,5 milj. <i>euro</i> ES fondu līdzfinansējums, jeb 11 % no 4,4 mljrd. <i>euro</i> ES fondu kopējās “aploksnes”) to sagatavošanas un ieviešanas posmos, regulāri sekojot līdzī finansējuma saņēmēju sniegtajām atskaitēm par projektu ietvaros izstrādāto rīcības plānu izpildes statusu, piedaloties visu iesaistīto pušu rīcības sanāksmēs, uzraugot maksājumu mērķus un rādītājus, regulāri informējot par izpildi MK reizi mēnesī un pusgadā vai pēc nepieciešamības biežāk, ja konstatēti riski. Līdz

⁴ MK 2017. gada 28. augusta sēdes protokola Nr. 41 1.§ 7.punktā dots uzdevums EM ar 2018. gadu un turpmāk ik gadu līdz kārtējā gada 1. jūlijam veikt pētījumu par prognozētām izmaiņām darba spēka un būvmateriālu izmaksās būvniecības nozarē un tā rezultātus publicēt savā tīmekļa vietnē. Pieejams MK tīmekļa vietnē: <http://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2017-08-28>

⁵ Pētījuma rezultāti ir pieejami EM tīmekļa vietnē, sadaļā Nozares politika → Būvniecība → Statistika, pētījumi: https://www.em.gov.lv/lv/nozares_politika/buvnieciba/statistika_petijumi/

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<p>2018. gada septembra beigām:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekta <i>Dzelzceļa tīkla elektrifikācija</i> dokumentācija maijā ir iesniegta izvērtēšanai EK tehniskās palīdzības atbalstītiem neatkarīgajiem ekspertiem, maksimāli ātri sniedzot nepieciešamos skaidrojumus un precizējumus dokumentācijā pēc pieprasījumā, lai saņemtu pozitīvo atzinumu, kas būtu priekšnosacījums veiksmīgajai projektu apstiprināšanai EK. Projekta apstiprināšana un līguma slēgšana plānota 2018. gada beigās. - projekts <i>Stradiņu slimnīcas būve</i> projekts saņēmis pozitīvu ekspertu atzinumu par projekta kvalitāti un atbilstību noteiktiem kritērijiem, kas dod “zaļo gaismu” iesniegt projekta iesniegumu EK apstiprināšanai. EK pozitīva lēmuma gadījumā līguma slēgšana ar CFLA varētu notikt 2018. gada beigās. - progresā divu apstiprināto projektu (<i>Rīgas tramvaja infrastruktūras attīstība</i> un <i>Inčukalna sērskābā gudrona dīķi</i>) īstenošana.
		<p>2) Uzraudzības sanāksmes ar atbildīgajām iestādēm un sadarbības iestādi par progresu, rīcības plāna/ uzdevumu noteikšanai (ja nepieciešams);</p>		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pēc nepieciešamības notiek sanāksmes starp ar sadarbības iestādi (CFLA), ministrijām kā atbildīgajām iestādēm, vadošos iestādi un citiem iesaistītiem, t.sk. finansējuma saņēmējiem, ja nepieciešams, par investīciju progresu, riskiem un izaicinājumiem u.c. aktuālo jautājumu risināšanu. Operatīvi tiek lemts par saskaņotu nepieciešamo rīcību risku vadībai un tiek nodrošināta efektīva informācijas apmaiņa starp iesaistītajām pusēm. ➤ VI, aktualizējot informāciju par ES fondu ieviešanas progresu (par ko informē ik mēnesi Saeimu un valdību), sadarbojas ar CFLA ar mērķi identificēt aktuālos uzdevumus, prioritāros risku pārvaldības pasākumus, ja nepieciešams.

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		3) Ja nepieciešams, ES fondu vadošā iestāde nodrošina Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodam un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” grozījumu sagatavošanu un iesniegšanu EK un darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājuma aktualizāciju 2014. – 2020. gada plānošanas periodā.		<p>➤ CFLA turpina neatlaidīgu darbu projektu ieviešanas veicināšanā, t.sk. operatīvi sniedzot nepieciešamo konsultatīvo atbalstu projektu īstenotājiem. Gada otrā pusē, kad īpaši aktīva būvniecības un citu saistīto darbu un pakalpojumu sezona, CFLA fokusē resursu efektīvām uz risku balstītām projektu pārbaudēm, lai iespējami ātri veiktu maksājumus projektu īstenotājiem par veiktiem pamatotiem izdevumiem.</p> <p>➤ Tāpat aktualizēts jautājums ministru līmenī par situācijas analīzi un rīcību, lai risinātu konstatētos aktuālos problēmu jautājumus.</p> <p>3) Skat. atbildi pie 1. punkta⁶.</p>

⁶ Lai mazinātu riskus EK maksājumu apturēšanai Latvijai un lai uzlabotu iespēju konkrētā prioritātē nezaudēt noteikto 6% rezerves finansējumu, MK 2018. gada 25. septembra sēdē ir atbalstīti un attiecīgi FM 2018. gada 28. septembrī oficiāli ir iesniegusi apstiprināšanai Eiropas Komisijai ceturto grozījumus darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” iesniegšanai EK apstiprināšanai. Grozījumi paredz snieguma ietvara finanšu mērķa 2018.gadam samazināšanu 4. prioritārā virziena “Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs” ERAF un 5. prioritārā virziena “Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte” Kohēzijas fonda investīcijām.

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
3.	Normatīvo aktu pārskatīšana projektu iepirkumu organizēšanā un īstenošanā, t.sk. nepietiekamā kvalitātē sagatavota iepirkuma dokumentācija	<p>1) Iepirkumu uzraudzības birojam (turpmāk – IUB) reizi ceturksnī organizēt pirmspārbažu metodikas sanāksmes, pieaicinot sadarbības iestādi, vadošo iestādi un atbildīgās iestādes, kā arī programmas apsaimniekotājus un aģentūras, lai apspriestu attiecīgajā ceturksnī konstatētās problēmas iepirkumu pirmspārbažu veikšanā, kā arī izvērtētu nepieciešamību aktualizēt metodiku.</p> <p>2) Tiek veiktas projektu iepirkuma plānos iekļauto iepirkumu dokumentācijas un iepirkumu procedūras norises pirmspārbaudes (turpmāk – iepirkumu pirmspārbaudes).</p>	2018. gada 31. decembris	<p style="text-align: center;">Statuss: Procesā</p> <p>Ieviesto pasākumu īstenošanā paveiktais:</p> <p>Par ES fondu plānošanas perioda iepirkumu jomas riska īpašnieku ir noteikts IUB, kas ir atbildīgs par jaunu iepirkumu jomas risku identificēšanu, atsevišķu kontroļu īstenošanu, papildus nepieciešamo pasākumu apzināšanu un ieviešanu paredzētajā termiņā.</p> <p>Pārskata periodā būtiskākie īstenotie pasākumi riska mazināšanai:</p> <p>1) 2018. gada 3.ceturksnī (13. septembrī) ir organizēta kārtējā sanāksme ar ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām par iepirkumu pirmspārbažu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbažu veikšanā rakstveida procedūrā; vēl notiek minētās metodikas saskaņošanas process. Pēc saskaņošanas metodika tiks izsūtīta visām iesaistītajām institūcijām, kā arī ievietota IUB tīmekļa vietnē.</p> <p>2) Iepirkumu pirmspārbaudes kopumā tiek veiktas atbilstoši un ievērojot IUB pirmspārbažu metodikā norādītos principus, galvenokārt pārbažu ietvaros izsakot rekomendējoša rakstura ieteikumus, lai vēl vairāk uzlabotu pirmspārbažu kvalitāti. Izteikto ieteikumu ieviešanu uzrauga Vadošā iestāde.</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		3) Rīkot seminārus – vienu ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām un otru finansējuma saņēmējiem – par aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām neatbilstībām ES fondu projektu iepirkumos.		3) 2018. gada 4.ceturksnī plānots rīkot divus seminārus – ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām un finansējuma saņēmējiem – par aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām neatbilstībām iepirkumos.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Pētersons, 67095474
Arturs.Petersons@fm.gov.lv

Rancāne, 67095485
Diana.Rancane@fm.gov.lv